

Mededeelingen

HET KWEKEN VAN POPULIERENHEESTERS

door
Dr. G. HOUTZAGERS.

ENKELE WENKEN VOOR DE KWEEKERS EN KEURMEESTERS VAN HET POPULIEREN-STEKHOUT ONDER CONTRÔLE VAN DEN NEDERL. ALGEMEENEN KEURINGSDIENST.

De oproep tot meer systematisch kweken van populierenstek in het Januari-nummer van het tijdschrift der Ned. Heide Mij. heeft tot gevolg gehad dat begin Februari al veel meer stekhout was besteld dan er dit jaar in totaal kon worden geleverd. Ieder krijgt dus slechts een gedeeltelijke toewijzing van wat hij bestelde. Desalniettemin zullen thans op verschillende plaatsen in ons land grootere oppervlakten meer stelselmatig met deze houtsoort worden beteeld, dan zulks tot nu toe het geval was. Dit is ook noodzakelijk, want er worden tegenwoordig — in verband met de groote houtschaarschte — overal zeer veel populieren geveld. Het streven moet er dus op gericht zijn om deze zoo mogelijk, overal te vervangen door materiaal dat door den N.A.K. is gekeurd en waarvoor dus zekerheid bestaat omtrent herkomst en gezondheid. Zooals reeds is medegedeeld is het zeer te betreuren dat hiermede niet 2 jaren eerder op dezelfde schaal is begonnen. Wij waren dan veel beter klaar geweest voor de jaren die nu komen. In ieder geval kan echter de schade nog gedeeltelijk worden ingehaald!

Daarvoor is het echter noodzakelijk dat zoowel kweker als controleur volledig op de hoogte zijn met de wijze van kweken, zoodat iedere uit te planten stek zoo goed mogelijk tot zijn recht komt en ook bij het verder doorkweken van 1 en nabouw — bij die soorten waarvoor zulks is toegestaan — de juiste werkwijze wordt toegepast.

Wij geven daarom hieronder enkele regels voor kweken en stekken, welke als leidraad kunnen dienen, in het vertrouwen dat de kweekers zich hieraan zoo volledig mogelijk zullen houden en dat ook de keurmeesters — bij afwijkende gevallen — daarover zoo spoedig mogelijk rapporteeren.

boomstrookje worden ontdaan, alvorens de betreffende keurmeester tijdig tevoren is gewaarschuwd en deze dus in de gelegenheid is gesteld om hierbij desgewenscht persoonlijk ter plaatse tegenwoordig te zijn.

2

De perceelen, die voor de keuring worden aangegeven, moeten zóó worden beplant, dat voldoende waarborgen bestaan tegen verwisseling van rassen of tegen vermenging met andere rassen. De keurmeester registreert de inrichting der perceelen en het aantal stekken of planten op ieder perceel. Hiervoor is het gewenscht dat iedere kweker zijn N.A.K. populieren zooveel mogelijk op één perceel bij elkander plant. De overzichtelijkheid van het geheel wordt daardoor belangrijk verhoogd.

3

De stekken worden in het voorjaar met de hand in den grond gestoken tot een diepte dat alleen het bovenste oog juist aan de oppervlakte komt. Het verdient aanbeveling voor iedere stek 1—1.25 m² oppervlakte te bestemmen, zoodat de rijenafstand 1—1.25 m en de afstand in de rijen 1 m is. Wanneer de grond te vast is, wordt eerst met de schop een plantgleuf gemaakt. Hierin wordt de stek geplaatst, waarna de grond stevig met den voet wordt aangedrukt. De planter zorge vooral dat tijdens het planten de bovenste knop behouden blijft. Zonder bezwaar kunnen het 1e jaar tusschen de populierenrijen 2 rijen 1-jarige elzen, lijsterbes of prunus worden geplant.

4

Wanneer zich op de stek het eerste jaar onverhoopt meer dan een loot ontwikkelt, wordt de krachtigste en meest recht-opgaande loot gespaard en de andere zoo kort mogelijk weggesneden.

5

Na de eerste groeiperiode worden de jonge planten zoo noodig op één kop gebracht. Ev. zware zijtakken die den topscheut dreigen te overgroeien, worden vlak bij den stam weggenomen. Overigens niet snoeien!

6

In het vroege voorjaar — vóór de 2e groeiperiode begint, — worden eventueel krom-groeiende exemplaren met een stok aangebonden. Men rekene hierbij echter op den krachtigen groei van den hoofdstam in het 2e jaar. Men binde dus niet te vast aan, omdat anders de stam licht wordt ingesnoerd. Aanbinden is in den regel slechts noodig bij enkele soorten (*P. marilandica*, soms ook *P. gelrica* en *P. serotina*).

7

In het 2e jaar zullen de boomen zich in den regel zóó krachtig ontwikkelen, dat reeds sluiting begint in te treden. Soms op het einde van het 2e jaar doch in ieder geval op het einde van het 3e jaar zijn de heesters afleverbaar. Zij zijn dus gedurende die geheele periode niet verplant, hetgeen bij een kleineren pootafstand wel noodig zou zijn en dus weer onnoodige moeite zou geven voor contrôle bij verplanten.

8

Men snoeie zoo weinig mogelijk aan de boomen. Alleen zomersnoei op het einde van het 3e groeiseizoen (midden Juli tot midden Augustus) verdient aanbeveling. Dit snoeien bestaat in het wegnemen der zwaarste takken onmiddellijk bij den stam. De boomen kunnen dan op deze plaatsen vóór den winter nog wat wondhout vormen, hetgeen in het bijzonder van belang is tegen latere infectie door *Dothichiza populea*.

9

Zoodra een kweeker het voornemen heeft van die soorten waarvoor zulks is toegestaan, vermeerderingsmateriaal te snijden, moet hij dit tijdig melden aan den betrokken keuringsdienst, zoodat desgewenscht een keurmeester vóór den aanvang der voorgenomen werkzaamheden aanwezig kan zijn.

10

Aan dit vermeerderingsmateriaal schenke men bijzondere aandacht. Nimmer neme men hiervoor snoeihout van de lagere zijtakken of van takken die een stompen hoek maken met den hoofdstam. Stekhout mag van opgaande heesters *uitsluitend* worden genomen uit krachtige loten boven uit de kroon, die onder een scherpen hoek ongeveer evenwijdig groeien met den topscheut. Beter nog is het het stekhout, waarvan men volgende jaren ten nabouw wil kweeken vanaf het begin niet als heester door te kweeken, doch als stoven, waarvan ieder jaar alle krachtige hoofdscheuten worden gesneden en tot stekhout worden verwerkt. Men neme hiervoor van deze stoven dus al het éénjarige hout dat — voor zoover het volledig is verhout — wordt gesneden in stekken van ± 20 cm lengte. Onvoldoende verhoude topstukken zijn niet bruikbaar.

Wordt aan deze 10 regels de hand gehouden, dan kan men blijvend rekenen op krachtige en gezonde heesters en zal ook het gevaar voor verwisseling en verwarring veel geringer zijn dan bij de wijze van kweeken, zooals dit tot nu toe vaak gebeurde. De contrôle wordt er dus aanzienlijk door vergemakkelijkt.

Zoals hierboven reeds werd opgemerkt, is nu de tijd gekomen om op grootere schaal gecontroleerde heesters van populieren te kweken. Het ongekeurde materiaal moet zoo spoedig mogelijk uit alle kwekerijen verdwijnen. De vele vellingen die nog zullen komen, dienen overal te worden vervangen door nieuwe heesters, die in zich alle waarborgen vereenigen, niet alleen van soortechtheid maar evenzeer voor een blijvend krachtigen groei. Dit is alleen mogelijk indien het stekhout wordt gesneden uit de krachtigste hoofdscheuten van gezonde exemplaren.

Ten slotte zij volledigheidshalve nog vermeld dat van de volgende vormen uitsluitend origineel materiaal mag worden gekweekt en hiervan door den kweeker dus *geen stekhout kan worden gesneden* :

- P. deltoides missouriensis.*
- P. robusta.*
- P. gelrica.*
- P. serotina erecta.*
- P. regenerata.*
- P. regenerata erecta.*

Arnhem, Februari 1941.
